

### **Проблеми маніпуляції масовою свідомістю українською політичною елітою**

Сьогодні ми спостерігаємо те, як представники української політичної еліти намагаються встановити всезагальний контроль через використання різноманітних маніпулятивних стратегій, спрямованих на реалізацію вимог влади, а сила влади проявляється не через створення та посилення соціальних інститутів, а через маніпулювання масовою свідомістю, ініціювання та спрямування діяльності масової людини. Розпад соціалістичної системи і створених нею владних структур не призвів до встановлення очікуваного верховенства індивідуальної свободи, при якому гарантія прав особи постала б основою суспільного життя. Система влади стала базуватись на кланово-клієнтських зв'язках, встановлення і підтримання яких вимагає встановлення контролю над масовою свідомістю. Декларовані владою установки не можуть бути реалізовані більшістю населення та є, по суті, формальними. Права та обов'язки рядових членів суспільства широко рекламуються, вимагається беззаперечне виконання обов'язків при важкості їх реалізації. Станова градація, яку змінила кланова, призводить до виникнення формальної демократії, нерівності, сильного соціального розшарування. Процедурно-правова рівність також стає формальним, у свідомість масової людини впроваджують установки, що закріплюють подібну недосконалість.

Українська еліта, покликана бути виразником інтересів всього народу в силу зв'язку з його інтересами, не відчуває потреби бути виразником та захисником інтересів всього населення. Контроль за діяльністю влади з боку населення, партій, громадських рухів та організацій відсутній. Еліта, метою якої є власне збагачення та утримання влади будь-якими засобами, прагне придушити соціальну активність населення різними засобами, в тому числі, і використовуючи маніпулятивні технології. Використовуючи маніпулятивні методи контролю масовою свідомістю, владні структури прагнуть регламентувати всі сторони життєдіяльності членів соціуму, підтримують використання подвійних стандартів для регулювання діяльності елітної меншості та народної більшості. Таким чином, в сучасному українському суспільстві відбувається не звуження сфери регламентації життя громадян з боку еліти, а, навпаки, неконтрольоване розширення даної сфери діяльності, що призводить до втрати владою довіри народу.

Норми і принципи нових соціальних інститутів, декларовані владними структурами, вступають в протиріччя зі старими, міцно закріпленими в масовій свідомості. Така ситуація відкриває додаткові можливості маніпуляцій масовою свідомістю з метою встановлення влади, здатної надати стабілізуючого впливу на суспільство. Влада в даному випадку виступає в якості суб'єкта впливу, а члени суспільства є об'єктами управління, що намагаються розпізнати наміри суб'єкта, щоб спів ставити ситуацію із своїми інтересами. Порівнюючи рівень життя правлячої верхівки та більшості населення ми бачимо, що нинішня еліта не здатна забезпечити цілісність і стабільність розвитку суспільства. Замість чіткої державної ідеології громадянам нав'язується через використання маніпулятивних технологій спосіб життя орієнтований на споживацькі стандарти та не здатний забезпечити солідарність членів суспільства. «Спосіб життя» як альтернатива державній ідеології призводить до збільшення дистанції між народом і правлячою елітою, оскільки заробляння грошей не може бути ціннісно-сміисловою

мотивацією. Маніпулювання масовою свідомістю з величезним розмахом використовується сьогодні для впливу на маси. Створені владою стереотипи масової поведінки впроваджуються у свідомість членів суспільства через масове мистецтво, рекламу, засоби масової реклами, закріплюють існування в суспільстві нерівності та соціального розшарування. Маніпулятори та об'єкти маніпуляції, що втратили довіру до влади як гаранта формування громадянського суспільства, стають заручниками стереотипного споживацького типу мислення.